

Aan de gemeenteraad

Datum

9 december 2025

Zaaknummer

1069006

In behandeling bij team

Sociaal Team Beleid
tel. 14 0162

Onderwerp

Uitvoering motie beschut werk

Beste raad,

In de raadsvergadering van 19 juni 2024 heeft u een motie aangenomen over beschut werk. U verzoekt ons hierin om er voor te zorgen dat er geen wachtlijst beschut werk is en dat iedereen die een indicatie beschut werk krijgt binnen een maand geplaatst wordt.

In de eerste plaats onze excuses voor de lange termijn waarop wij u een reactie op de motie geven. Dit is veroorzaakt door de landelijke ontwikkelingen op het gebied van beschut werk. Daarnaast speelt ook een rol dat op dit moment het onderzoek naar de strategische visie MidZuid loopt.

Wij willen gedeeltelijk uitvoering geven aan uw motie door voor bepaalde doelgroepen de mogelijkheid te openen om boven taakstelling beschut werk te realiseren

Wij zijn van mening dat het financieel niet verantwoord is om volledig uitvoering te geven aan uw motie. De motie is hiervoor te algemeen opgesteld, waardoor de volledige uitvoering van de motie betekent dat we te maken krijgen met een open-eind regeling. Hierdoor is het niet mogelijk om een rem op de inzet van beschut werk te zetten. Daarnaast is het niet altijd mogelijk om binnen een maand na een indicatie een plaatsing te realiseren. Soms belemmeren in de persoon gelegen factoren dit. Ook kan het voorkomen dat er binnen deze periode nog geen voor de persoon geschikte werksoorten beschikbaar zijn.

Ook wij vinden het onwenselijk dat bepaalde doelgroepen moeten wachten op een beschut werkplek. Wij willen daarom de mogelijkheid openen om voor specifieke doelgroepen ook boven de vastgestelde taakstelling een beschut werkplek te realiseren.

In het vervolg van deze brief gaan wij uitgebreid in op de reden waarom wij de motie gedeeltelijk willen uitvoeren en welke beperkingen hierbij aan de orde zijn.

De bepalingen van de doelstelling van het aantal plaatsen beschut werk en de bekostiging hiervan staat los van de realisatie door de gemeente

Het Rijk bepaalt jaarlijks de doelstelling van het aantal plaatsen beschut werk dat een gemeente moet realiseren als daar behoefte aan is. Met de huidige systematiek speelt de realisatie van het

aantal plaatsen geen rol bij de bepaling van deze doelstelling. Inmiddels is ook duidelijk geworden dat het Rijk een veel te lage inschatting heeft gemaakt van het aantal benodigde beschut werkplekken. Landelijk is het aantal personen met een indicatie beschut werk 40% hoger dan het aantal beschikbare plaatsen.

Voor de kosten van beschut werk ontvangt de gemeente middelen van het Rijk. Via de integratie uitkering participatie ontvangt de gemeente middelen voor de begeleidingskosten. De hoogte hiervan is afgestemd op de bij ministeriële regeling vastgestelde doelstelling. Voor de verstrekking van loonkostensubsidie ontvangt de gemeente middelen in het Buig-budget. Bij de bepaling hiervan speelt de totale realisatie van loonkostensubsidie in het voorgaande jaar een rol.

De bepaling van het aantal beschut werkplekken en de bekostiging hiervan is complex. Wij geven u hierover in de bijlage bij deze brief meer informatie.

De middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor een beschut werkplek zijn ontoereikend om de kosten hiervan volledig te dekken

Zoals hiervoor aangegeven ontvangen wij voor de realisatie van beschut werk middelen via de integratie uitkering Participatie en het Buig-budget. Uit landelijk onderzoek van onderzoeksbureau Significant is gebleken dat gemeenten in 2022 tussen € 7.000 en € 9.500 per beschutte werkplek bij moesten leggen. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het Rijk het budget verhoogd met € 2.157 per plek.

Inmiddels heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangekondigd dat er vanaf 2028 een wijziging komt in de bekostigingssystematiek van beschut werk. Vooruitlopend hierop wordt het bedrag van de integratie-uitkering Participatie tijdelijk verhoogd. Ondanks deze verhogingen is er nog steeds sprake van een tekort. Het grootste deel van de taakstelling beschut werk wordt gerealiseerd bij MidZuid. Dit tekort landt hierdoor in de exploitatie van MidZuid en heeft vervolgens gevolgen voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage voor MidZuid.

Wij vinden het van belang dat personen met een arbeidsbeperking de kans krijgen om deel te nemen aan het arbeidsproces

De Participatiewet is in 2015 ingevoerd om er voor te zorgen dat meer personen met een arbeidsbeperking deel kunnen nemen aan het arbeidsproces. Wij slagen er steeds beter in om personen met een arbeidsbeperking aan een betaalde baan te helpen. Dit geldt ook voor personen die zijn aangewezen op de participatievoorziening beschut werk. In tegenstelling tot veel andere gemeenten voldoen wij aan de taakstelling die het ministerie van SZW heeft vastgesteld voor het aantal plaatsen beschut werk.

Op dit moment zijn alle personen met een indicatie beschut werk die in staat zijn om werk te verrichten geplaatst

De ontwikkeling van het aantal personen met een indicatie beschut werk en het aantal plaatsingen fluctueert. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals verhuizingen en de ontwikkeling van arbeidsmogelijkheden bij personen. Hierdoor zijn er perioden waarin er sprake is van een wachtlijst en perioden waarin iedereen met een indicatie geplaatst is. Ook kan het voorkomen dat er (tijdelijk) sprake is van realisatie boven de taakstelling. Op dit moment zitten we in een situatie waarin iedereen met een indicatie, die in staat is om werk te verrichten, geplaatst is. Dit betekent overigens niet dat iedereen met een indicatie beschut werk nu geplaatst is. Er zijn personen met een indicatie die door in de persoon gelegen factoren op dit moment niet geplaatst zijn.

Op grond van de bepalingen in de Participatiewet is het alleen mogelijk om meer beschut werkplekken te realiseren, als dit in de verordening is vastgelegd. In de door de raad vastgestelde verordening is expliciet opgenomen dat er niet meer gerealiseerd wordt

Artikel 10b van de Participatiewet bepaalt dat de gemeente de participatievoorziening beschut werk dient te realiseren tot het aantal dat is vastgesteld in de ministeriële regeling, voor zover er hiervoor kandidaten zijn. Lid 5 van dit artikel 10b Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad bij

verordening kan vaststellen dat het college boven dit aantal mag realiseren. In de verordening dient dan ook geregeld te worden hoe deze additionele omvang wordt bepaald. De verordening kan ook regelen hoe de volgorde wordt bepaald waarin personen door het college van een dienstbetrekking worden voorzien. Op dit moment is een dergelijke bepaling niet opgenomen in de re-integratieverordening Participatiewet. In de huidige verordening is expliciet opgenomen dat het college geen hoger aantal werkplekken mag realiseren dan het aantal dat is vastgelegd in de ministeriële regeling. Om rechtmatig meer beschut werkplekken te realiseren moet de verordening aangepast worden.

Met een wijziging van de re-integratieverordening willen wij hierin de mogelijkheid opnemen om ook boven de taakstelling beschut werkplekken te realiseren

Vanwege de voorgenomen wijziging van de Participatie door de 'Wet Participatiewet in balans' en de 'Wet van school naar duurzaam werk' moet de re-integratieverordening aangepast worden. Bij deze wijziging van de re-integratieverordening willen wij de optie meenemen om voor specifieke groepen ook boven de taakstelling van beschut werk te kunnen realiseren. De gewijzigde re-integratieverordening leggen wij in de loop van 2026 aan u voor. Het moment hiervan is mede afhankelijk van de publicatie van de modelverordening door de VNG.

In individuele gevallen leveren we maatwerk, waarbij er soms incidenteel realisatie boven de doelstelling uit de ministeriële regeling plaatsvindt. Daarnaast kunnen personen die moeten wachten op een plaatsing op een andere manier ondersteuning krijgen

In uitzonderingsgevallen realiseren we ook beschut werkplekken boven de doelstelling van het ministerie. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarin er sprake is van een persoon met een dienstverband beschut werk die naar Oosterhout verhuist. We vinden het dan niet wenselijk dat iemand tijdelijk moet stoppen met zijn werk, omdat het aantal beschut werkplekken vol is. In een dergelijke situatie leveren we maatwerk en geven we dus ook boven het aantal van de ministeriële regeling een werkplek.

Daarnaast kunnen personen die moeten wachten op een beschutte werkplek op andere wijze ondersteuning krijgen bij hun participatie. Afhankelijk van de organisatie die de re-integratie verantwoordelijkheid heeft wordt deze ondersteuning door het UWV of de gemeente geboden.

Onze conclusie is dat we met de wijziging van de re-integratieverordening de ruimte willen scheppen om in specifieke gevallen boven de taakstelling te realiseren

Zoals hiervoor aangegeven vinden wij het in sommige gevallen onwenselijk als personen met een indicatie beschut werk lang moeten wachten op een werkplek. We komen dan ook met een voorstel om op dat punt de re-integratieverordening aan te passen. Binnen vooraf bepaalde (financiële) kaders, maken we het dan mogelijk om bij specifieke groepen ook boven de door het Rijk vastgestelde doelstelling beschut werk te realiseren.

Wij beschouwen de motie hiermee als afgedaan, maar zullen er bij de wijziging van de re-integratieverordening op terugkomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout

, burgemeester,

, secretaris.